

Carl Høj Laursen
Frøavlskonsulent
Midtjylland

Erling Christoffersen
Avlschef
Vestdanmark

Vindbylund – en bedrift i stadig udvikling

Carl Johan Schultz har drevet landbrug siden 2001, hvor han købte Hammergården på 40 ha. Allerede to år senere overtog han Vindbylund på 170 ha, da faderen døde. Siden da er bedriften udvidet. Carl Johan driver i dag godt 1.400 ha. Han blev i 2004 delegeret i DLF, kort tid efter han var blevet etableret, og frøavl har været en fast bestanddel af markdriften siden barndommen

Carl Johan ved indgangen til stuehuset.
I baggrunden tre amerikansiloer til korn

Carl Johan Schultz bor på hovedejendommen Vindbylund sammen med Lilian og deres etårige søn. Bedriften består af fem bygningssæt, heraf er de tre med slagtesvinsproduktion, og der bliver årlig produceret 17.000 slagtesvin.

Markbruget består af godt 1.400 ha, hvoraf de 500 ha er ejet. Jorden ligger overvejende inden for en radius på 15 km, og sædskiftet består af korn, raps, frøgræs, silomajs og kartofler. Cirka 35 pct. af det dyrkede areal bruges direkte eller indirekte til svinefoder, idet der bliver fodret med hjemmeblandet foder på to ejendomme og med færdigfoder på den sidste.

Silomajsen sælges direkte fra marken, og kartoflerne produceres af Møldrup Kartoffler, som har lejet jorden. Foruden halm tileget forbrug, tørring og opvarmning af stald og øvrige huse, har Carl Johan kontrakt på 2.500 ton halm, der afsættes til fjernvarmeværket lokalt og i Aarhus.

Tre faste medarbejdere

Antallet af ansatte varierer over året:

"Vi har tre fastansatte og en del løsarbejdere", fortæller Carl Johan. "I dag er der eksempelvis syv til formiddagskaffen, for selv om det er regnvejrs dag, og vi ikke kan komme i marken, er der nok at lave. Vi lavede markarbejde til klokken 22 i går aften, så vi har en del vask og klargøring, der skal klares i dag."

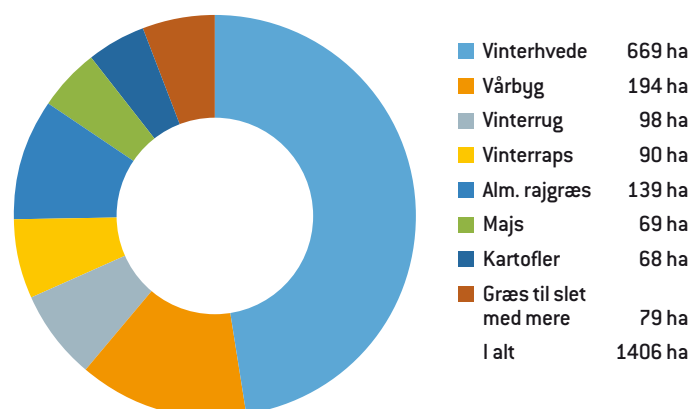
Vindbylund har været i Schultz-slægtens eje i mere end 100 år

10 pct. med frø

Frøarealet har udviklet sig fra 20-30 ha i begyndelsen til 140 ha i 2020. De sidste 25 ha alm. rajgræs Esquire er dog kommet til via en tilkøbt naboejendom i 2019.

"Vi har igennem årene haft omkring 10 pct. af vores areal med frø, og det har vi stadigvæk. Til næste år har vi to rajgræssorter via tilkøbet, men det kan vi sagtens håndtere."

I de seneste år har Carl Johan for det meste dyrket Mathilde, der er en tidlig tetraploid foderrajgræs. Tidligere har han også dyrket den diploide plænerajgræs Esquire.

Figur 1. Afgrødefordeling 2020

Carl Johan Schultz t.v. og Carl Høj Laursen i udlægget af Mathilde rajgræs

"Jeg er meget glad for Mathilde, da den er nem at arbejde med, og den giver både et stort frøudbytte og en stor halmmængde, som vi godt kan bruge," siger Carl Johan. Desuden har han dyrket lidt rødsvingel og rajsvingel.

"Resultatet af rajsvinglen var ikke optimalt, da der desværre var en del af marken, hvor der kom for meget spildfrø af rajgræs," siger Carl Johan. Det inficerede areal måtte slås af inden høst.

Dobbelt rækkeafstand og lav udsædsmængde

Rajgræs bliver som regel lagt ud i vårbyg, der er sået på dobbelt rækkeafstand og med en udsædsmængde, der er reduceret med 20-25 pct. Samtidig med såningen bliver der nedfældet 50 kg NPS (20-10-14). 6-7 kg rajgræsuksæd pr. ha bliver drysset ud før sårørene til vårbyg, hvilket ikke er helt efter lærebogen. Resultatet er imidlertid, at rajgræsfrøene placerer sig mellem rækkerne af vårbyg. Udlægget fremstår derfor, som om det er etableret på dobbelt rækkeafstand med vårbyg og rajgræs i hver anden række.

På den sorte jord bliver der sprøjtet med 0,15 DFF inden vårbyg og rajgræs spirer frem. Det har en god effekt mod enårigt rapgræs og meget af det tokimbladet ukrudt. Normalt anbefaler DLF ikke dobbelt rækkeafstand til en tetraploid fodersort som Mathilde, men Carl Johan forklarer:

"Jeg har endnu ikke oplevet, at udlægget er blevet for kraftigt i forhold til vårbyggen, hvilket måske skyldes en kombination af den lave udsædsmængde af rajgræs, og at det spirer lidt senere end

Calliope rødsvingel høstes direkte med 40 fods skærebordet

byggen, når vi drysset frøet ud. Vi har til gengæld altid et rigtig godt udlæg, når vårbyggen er høstet."

Efter høst af vårbyg bliver udlægsmarken afpudset første gang, når fremspiringen af spildkorn er godt i gang. Udlægsmarken afpudses igen i oktober, så den er klar til at gå vinteren i møde. Midt i marts får rajgræsmarkerne cirka 70 kg N i gylle, og der følges op i april med ca. 100 kg N pr. ha i flydende gødning. Ukrudtsbekæmpelsen i rajgræsset var i år 0,6 l Catch + 0,05 l Legacy/DFF pr. ha.

Delt vækstregulering i 2019

Carl Johan forsøger normalt at gennemføre vækstreguleringen i én behandling i forbindelse med skridning. Men i år var det anderledes. "Den 15. maj turde vi ikke vente længere, selv om det var lidt til den tidlige side i forhold til rajgræssets udvikling. Vi kørte med 0,4 l Moddus M + 0,4 l Bell + 0,15 l Comet Pro og fulgte op den 3. juni med 0,4 l Moddus M + 0,3 l Orius Max pr. ha."

For at sikre en tilstrækkelig svampebeskyttelse resten af sæsonen blev der 17. juni afsluttet med 0,45 l Bell + 0,15 l Comet Pro pr. ha.

Høst og tørring af frøafgrøderne

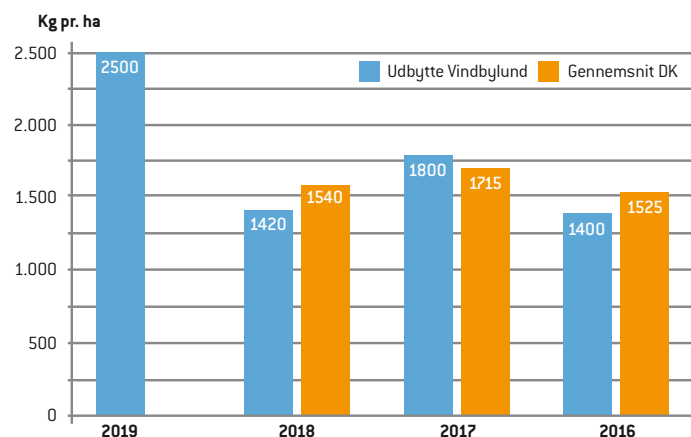
Høsten kom lidt før end forventet, da den sidste del af modningen gik ekstremt hurtigt på grund af meget varmt vejr.

"Set i bagklogskabens klare lys skulle vi nok have startet op et par dage før," fortæller Carl Johan. "Vi fik høstet frøet optimalt, men hvis vi havde indledt frøhøsten lidt før, ville vi have været på forkant med resten af høsten, i stedet for at være på bagkant." Generelt høstes afgrøderne hellere lidt for tidligt end lidt for sent. Det 500 m² store tørreri med nedstøbte kanaler er krumtappen i håndteringen af afgrøderne, og et par mindre tørrerier supplerer det store tørreri.

Halmfyret er en god og kraftig varmekilde, og når der skal tørres frøgræs, må temperaturen ikke overstige 40°C. Carl Johans håndaftryk i støvet på siden af blæseren beviser, at han løbende tjekker temperaturen. Tørreriet udnyttes optimalt og har i år været fyldt otte gange, først med rødsvingel, dernæst to gange rajgræs, to gange rug, vårbyg, raps og til sidst hvede.

"Jeg planlægger efter, at frøet hurtig bliver tørret færdigt, og derfor sætter vi gerne varme på relativt hurtigt i processen," forklarer Carl Johan. "Det kræver, at frøet skal tages ud af tørreriet og lægges tilbage, men det er relativt nemt, da det er nedstøbte kanaler. Hurtig nedtørring er nødvendigt, da jeg skal bruge tørreriet til andre afgrøder."

fortsættes næste side ►

Figur 2. Udbytter i Mathilde på Vindbylund og DLFs landgennemsnit. Tal for 2019 er estimerede

—fortsat fra side 5

Teleskoplæsseren gør arbejdet med at flytte frøet ind og ud af det kørefaste tørreri

Når frøet er nedtørret til en vandprocent på 8-10 flyttes det til andet lager, hvor det ligger i en stor bunke uden beluftning. Derfor er det vigtigt, at det er grundigt og ensartet nedtørret, inden det flyttes. Et kig på spireevnen i rajgræs gennem årene viser, at de ligger i intervallet 90-96 pct.

Har leveret raps til DLF i 15 år

Carl Johan har leveret raps til DLF de seneste 15 år. Når den bliver høstet tør, leveres den direkte fra marken til DLFs rapslager Midtgård, som ligger relativt tæt ved, og ellers bliver den tørret ned hjemme på gårdens tørreri inden levering. Carl Johan er meget tilfreds med ordningen.

"Jeg er glad for konceptet, og jeg føler, at jeg får en fair og god behandling. Betingelserne er gode, og jeg er tryk ved, jeg får den rigtige pris for varen," konstaterer han.

**"Jeg er glad for konceptet,
og jeg føler, at jeg får en fair og god
behandling. Betingelserne er gode,
og jeg er tryk ved, jeg får den
rigtige pris for varen"**

I 2019 havde han et relativt stort areal med raps, nemlig ca. 340 ha. "Der var et rigtigt godt vindue til rapssåning sidste år, men i år har vi kun sået 90 ha til høst 2020, både på grund af mindre gunstige vejrforhold, og fordi vi havde færre marker til rådighed," forklarer Carl Johan. I 2019 har han høstet gode udbytter i sorterne Butterfly, Hasting og Hitaly. Dyrkningen sker så enkelt som muligt, så omkostningerne holdes nede. Det er efterhånden flere år siden, at der er blevet sprøjtet mod rapsjordlopper, glimmerbøsser og skulpesnudebiller, men svampesprøjtningen ved blomstring bliver dog gennemført hvert år.

Maskinparken er ovevejende grøn

Carl Johan har en svaghed for John Deere. Allerede i køkkenet kan vi se den første nemlig sønnens lille grønne legetraktor. Der har dog netop sneget sig en enkelt blå New Holland traktor ind i forbindelse

Sidste afpudsning inden vinteren af rajgræsudlægget med Schulte rotorklipperen

med et ejendoms køb, men ellers holdes John Deere-linjen i traktorer og mejetærskeren. Hvis det er nødvendigt bliver der lejet maskiner ind til høsten. Mejetærskeren udskiftes normalt hvert andet eller tredje år, så den står egentlig til udskiftning inden næste høstsæson, men beslutningen er ikke taget endnu. Det første år med en ny mejetærsker er ofte lidt spændende at komme i gennem, det er her alle "børnesygdommene" opstår. Andet år går typisk langt bedre, hvor alt stadigt er forholdsvis nyt, og det bare kører derud ad! 🌱

Maskinoversigt

Traktorer	Tre stk. JD 8345 R (2015), JD 8120 (2004), JD 6215 R og JD 6170 M læsser (2016), JD 2850 (1991)
Teleskoplæsser	Manitou MLT 634 (2004), Manitou MLT 845 (2006)
Mejetærsker	JD690i 40 fods (2017)
Plov, harve, tromle	Kverneland 6f EG100 (2018), Kverneland 12f PW100 (2014), Lemken 8f (2009), Väderstad Cultus 5m (2010), Väderstad 820 Carrier (2015) Väderstad 10m NZA (2019), Mascio Fræser (2017), Dalbo Tromle 12m (2010)
Såmaskine	Waderstad 8m Spirit (2013)
Halm	MF 2190 Bigballepresser m. vogn (2009), Halmtræk 24 Baller (2005), Halmtræk 24 Baller Boogie (2007), Pöttinger Halmrive 1rotor (1994), Halmrive sprede (2013), og storrive (2007)
Vogne	Anhænger 27t (2010), Cargo 25t tipvogn (2005), Western 25t tipvogn (2007), Montenegro 25/30 Sneglevogn (2006)
Gylle	Samson nedfælder (2013), AP 25t med antidryp (2013), AP30t 32m bom (2009), Ørum rører (2015), Buffertank 80m³ (2005)
Marksprøjte	Amazone 12000 I 32m (2015)
Gødningsspreder	Amazone 8200 ZG-TS (2017) Bredal K85 GPS (1994), Storsækkekran (2009)
Diverse	Gren knuser FAE (2015), Spearhead Hegn (2019), Schulte 9,35 m afpudser (2015), JD Gator 855 (2015), JD X 754 plæneklipper (2015), Mercedes 320CDI (2007), Peugeot Boxer Rumle varebil (2003)